

Sygn. akt III KK 458/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 października 2022 r.
sprawy **A. M.**
skazanego z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 17 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ka 1614/21,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Goleniowie
z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt II K 1240/20,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Ł., Kancelaria Adwokacka w G., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa i 80/100 złotych), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji,**
- 3. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. M. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt II K 1240/20:

I. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 20 stycznia 2020 r. w Zakładzie Karnym w G. dokonał naruszenia nietykalności cielesnej umundurowanego funkcjonariusza Służby Więziennej plut. A. P. podczas i w

związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych w ten sposób, że oblał go gorącą herbatą, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za podobne przestępstwo umyślne kwalifikowane z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt II K 64/13, tj. czyn z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

II. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 20 stycznia 2020 r. w Zakładzie Karnym w G. dokonał znieważenia funkcjonariusza Służby Więziennej sierż. sztab. N. K. słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obelżywe podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych, oraz w tym samym miejscu i czasie groził sierż. sztab. N. K. pozbawieniem życia, co wzbudziło u niego uzasadnioną okolicznościami obawę, że groźba ta zostanie spełniona, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za podobne przestępstwo umyślne kwalifikowane z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt II K 64/13, tj. czyn z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art 64 § 1 k.k.

W pkt III wyroku, na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed 24.06.2020 r.) Sąd połączył orzeczone wobec oskarżonego w pkt I i II wyroku kary pozbawienia wolności, w ich miejsce wymierzając mu karę łączną roku pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- 1) obrazę art. 6 k.p.k., poprzez naruszenie prawa oskarżonego do obrony, w wyniku zaniechania odroczenia rozprawy celem umożliwienia oskarżonemu bezpośredniego w niej udziału, w sytuacji kiedy oskarżony wyrażał wolę uczestnictwa w rozprawie, a z przyczyn od siebie niezależnych - przetransportowanie do innego ZK - nie mógł stawić się na rozprawie, co w konsekwencji miało wpływ na niezasadne uznanie winy i sprawstwa oskarżonego,
- 2) obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności zeznań pokrzywdzonych, prowadzącą do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych, iż oskarżony dopuścił

się popełnienia zarzucanych mu czynów, a z ostrożności, iż pokrzywdzony N. K. obawiał się kierowanych pod jego adresem gróźb, w sytuacji kiedy ustalenie takie pozostaje w sprzeczności z faktem, iż oskarżony nie miał konfliktu z pokrzywdzonymi, a co za tym idzie powodów do dopuszczenia się popełnienia zarzucanych mu czynów, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego uznania winy i sprawstwa oskarżonego.

Podnosząc powyższe, obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Goleniowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 17 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Ka 1614/21, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Obrońca skazanego wniosła kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 6 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., poprzez naruszenie prawa do obrony A. M. i przeprowadzenie jednego z terminów rozprawy głównej pod jego nieobecność tj. w dniu 20 lipca 2021r., mimo że zgłaszał wolę uczestniczenia na wszystkich terminach rozprawy, a z przyczyn od siebie niezależnych - przetransportowanie go bezpośrednio przed wyznaczonym terminem rozprawy do innego Zakładu Karnego - nie został doprowadzony na wyznaczony termin, mimo że Sąd I instancji uzyskał informację od Służby Więziennej o kolizji terminów i problemach technicznych w doprowadzeniu skazanego na rozprawę, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia jego podstawowych uprawnień procesowych mogących mieć istotny wpływ na treść orzeczenia bowiem na terminie tym przesłuchiwani byli jedyni świadkowie w sprawie na których zeznaniach oparto akt oskarżenia.

Wniosła przy tym o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie,

- w wypadku pozostawienia kasacji bez rozpoznania albo oddalenia kasacji o nieobciążanie skazanego opłatą, bowiem nie jest on w stanie jej ponieść ze względu na osadzenie w Zakładzie Karnym a w konsekwencji brak środków

pieniężnych;- zasądzenie na jej rzecz według norm przepisach kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, stąd jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Podniesiony w kasacji zarzut nie ma charakteru kasacyjnego, gdyż został skierowany bezpośrednio przeciwko wyrokowi Sądu I instancji. Tymczasem kasacja przysługuje stronie od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.), więc to orzeczeniu tego sądu, a nie sądu pierwszej instancji należy postawić określone zarzuty kasacyjne. Zarzuty podniesione pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. W konstrukcji zarzutu kasacyjnego – zarówno w podstawie prawnej jak i jego słownym omówieniu - zabrakło wyraźnego odniesienia do postępowania apelacyjnego, co czyni go niezasadnym.

Podniesiony zarzut jest niezasadny również z powodów merytorycznych. Podnoszona w nim kwestia nieobecności oskarżonego na rozprawie w dniu 20 lipca 2021 r. była już wcześniej badana przez Sąd II instancji, gdyż stanowiła jeden z zarzutów apelacyjnych. Sąd Okręgowy przyznał, że doszło do naruszenia prawa oskarżonego do udziału w rozprawie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, jednocześnie oceniając, że uchybienie to nie wywarło wpływu na treść zapadłego w sprawie wyroku (str. 4 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Oskarżony złożył w sprawie wyjaśnienia na rozprawie w dniu 24 czerwca 2021 r., a chociaż nie doprowadzono go na termin rozprawy w dniu 20 lipca 2021 r., nie żądał powtórnego przeprowadzenia czynności dokonanych na tym terminie rozprawy – również w apelacji oraz w toku postępowania odwoławczego. Sąd *ad quem*, wyciągając powyższe wnioski, wziął także pod uwagę wcześniejszą labilną postawę procesową oskarżonego, niepodejmującego współpracy z organami prowadzącymi postępowanie. Ocena ta, jako logiczna i oparta na wskazaniach wiedzy i

doświadczenia życiowego, pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., będąc jednocześnie zgodna z poglądem Sądu Najwyższego, że rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, zachodzi wówczas, gdy jest ono niewątpliwe i oczywiste, przy czym chodzi tutaj nie tyle o łatwość stwierdzenia danego uchybienia, ile o jego rangę i natężenie stopnia nieprawidłowości oraz zasadniczy (hipotetyczny, zaś w odniesieniu do naruszenia przepisu prawa materialnego realny) wpływ tego uchybienia na treść wyroku sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2018 r., III KK 433/17).

Oceniając rangę uchybienia Sądu I instancji należy ponadto uwzględnić, że na rozprawie w dniu 20 lipca 2021 r. oskarżony był reprezentowany przez obrońcę, który w jego imieniu mógł zadawać pytania świadkom oskarżenia. Zgodnie z treścią art. 117 § 3a k.p.k. niestawiennictwo strony, która została należycie zawiadomiona o czynności procesowej, niezależnie od jego przyczyny, nie stoi na przeszkodzie przeprowadzeniu tej czynności, jeśli stawiał się jej obrońca lub pełnomocnik. Nie dotyczy to czynności, w której udział strony jest obowiązkowy – przy czym, jak wynika z art. 374 § 1 k.p.k., udział oskarżonego w rozprawie, z woli ustawodawcy, jest co do zasady nieobowiązkowy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygając zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., zaś o kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu nieodpłatnie w postępowaniu kasacyjnym stosownie do treści § 4 ust. 3 i § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów niepłatnej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2019. 18 t. j.).

[as]